

XEROPHYTA

Contactblad van de afdeling Wageningen e.o.
(opgericht 1 mei 1955)

Jaargang 27 no. 1
Februari 2023

**Afdeling 'Wageningen en omgeving' van Succulenta,
Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers van cactussen en
andere vetplanten**

Bijeenkomst 10 november

Een avond met een mooie opkomst, er zijn nl 19 leden aanwezig.

Mededelingen/vragen

Paul Gallmann ligt helaas in het ziekenhuis met een lichte attaque.

Eric heeft bananenplantjes meegenomen en Anton euphorbia zaailingen, liefhebbers mogen ze meenemen.

Voor de decemberavond zullen Kathelijne, Lies, Ad, Lisa en Peter voor wat lekkers zorgen.

Lies vraagt hoe het met Cor Visser gaat: Coert heeft in het voorjaar contact gehad en toen ging het goed met hem.

Coert en Kathelijne hebben de planten van Elly verpot, het zijn veel Haworthia's, Aloe's en Gasteria's. Coert heeft ook veel zaden geogst.

Afgesproken wordt dat hij die in maart meeneemt en we dan ook een extra plantenverloting houden. Coert zal dan ook een en ander vertellen over de zaden/planten. De kas van Gerard is inmiddels ook geïsoleerd.

Evert heeft een krat vol boeken meegenomen voor de verkoop ten bate van de afdelingskas.

Dan vertelt Dirk-Jan ons iets meer over zijn verzameling en laat ons ook foto's zien.

Hij kweekt zijn planten deels op de vensterbank en deels in de kas van vader Eric.

In het begin waren dat veel stapelia-achtigen, later ook grotere planten en ging hij zelf zaaien en opkweken o.a. Lophophora en Leuchtenbergia.

We zien foto's van een zelfgezaaide, 12 jaar oude drakenbloedboom die nu in een pot van 50 cm staat en van een zelf gestekte ananas die nu weer vrucht draagt.

Maar zijn grootse favorieten blijven toch de stapelia-achtigen. Een aantal soorten komen vaak moeilijk de winter door door vochtproblemen. Ze kunnen het best regelmatig gestekt en verpot worden, ze groeien beter in bims of lava dan in potgrond.

Zoals bij zoveel geslachten is de naamgeving aan verandering onderhevig. Door wetenschappelijk onderzoek aan het DNA van Orbea variegata (voorheen Stapelia variegata) zou de plant nu Ceropegia mixta gaan heten

(*Ceropegia variegata* bestond al). Maar dit is op basis van onderzoek van een beperkt aantal DNA locaties, bij onderzoek van het hele genoom zou er misschien een heel andere verwantschap uitkomen. Naamgeving blijft dus reden voor discussies.

Na de pauze vertelt Lisa ons iets meer over het kweken van succulenten onder kunstlicht.

Zij kweekt haar planten op de vensterbank en in een kast onder LED-verlichting.

Licht in de woestijn wordt veel minder gefilterd dan het licht dat onze planten bereikt.

Bij de fotosynthese zet een plant CO₂ en water onder invloed van licht om in suikers en O₂.

Succulenten gebruiken daarbij vooral blauw en rood licht, weinig geel en groen. De verschillende kleuren licht hebben ook verschillende functies. Rood licht zorgt voor energie en bloei, blauw voor compacte groei en bloei. UV, IR en groen is nodig voor de kalibratie van het licht.

Lisa gebruikt in haar kast boven elke schap een 12-band spectrum lamp. Daarin zitten 12 verschillende soorten LEDs, ze zijn per stuk geschikt voor 0,5 M2 aan planten, verbruiken 25 W, worden niet warm en geven een paarse kleur. Ze mogen niet te dicht op de planten hangen i.v.m. de kans op verbranding. Afhankelijk van de lichtbehoefte kunnen planten dichter bij of verder van de lamp geplaatst worden.

Om de seizoenen na te bootsen zit er een tijdschakelaar op de lampen: in de zomer gaan ze 14 uur aan, in de winter 8 uur.

Lisa heeft haar lampen gekocht op <https://hetledwarenhuis.nl/> Hier is ook meer informatie te vinden.

De volledige powerpointpresentatie is hieronder terug te vinden:

 [Succulenten onder kunstlicht.pptx](#)

Chris Geris

Bijeenkomst 8 december

Er zijn 14 leden aanwezig, 6 leden hebben zich afgemeld.

Paul Gallmann is weer thuis na zijn ziekenhuisopname en revalidatie. Mevr. van Workum heeft helaas haar arm gebroken na een val.

John Esseling vertelt over zijn plant van de maand: *Opuntia humifusa*. Zie zijn stukje onder dit verslag.

Daarna is het de beurt aan Ben Tänzer en kan hij eindelijk, na 2 jaar uitstel wegens corona, zijn quiz presenteren. Hij schotelt ons weer allerlei vragen voor o.a. pittige meerkeuzevragen, paardensprongen, wetenschapsvragen, een rebus.

Gelukkig hebben een aantal leden voor voldoende lekkere hapjes gezorgd zodat we in de loop van de avond onze hersencellen steeds van voedsel kunnen voorzien.

Chris Geris

Opuntia humifusa – mijn plant van de maand.

Ik had mezelf opgeworpen als vrijwilliger voor de plant van de maand. Mijn keuze viel op *Opuntia humifusa*, een schijfcaactus die jaarrond in weer en wind buiten staat en in het late voorjaar en vroege zomer bloeit met mooie gele bloemen.

Een aantal jaar geleden heb ik een paar schijven van deze *Opuntia* gekregen en in een mooi rechthoekig bakje gezet. Als oppotmiddel heb ik een soort mengsel gemaakt van potgrond en zand en voor het mooi-effect een laagje grind er overheen. Stekken gaat heel makkelijk, gewoon een schijf op de grond leggen en de wortels en nieuwe schijven lijken als vanzelf te komen. Qua grondsoort lijken ze geen voorkeur te hebben, ook bij mijn vader in de tuin groeien ze in Zeeuwse klei als een tierelier (foto 2).

Natuurlijk wel een en ander opgezocht over deze soort en die komt van nature voor in Noord-Amerika tot in Canada, kan redelijk wat vocht verdragen en minimum temperaturen van -25°C tot -45°C !!! Ideaal dus voor in ons

Nederlandse klimaat en niet alleen hier. Ook als je verder zoekt blijkt dat deze soort zich over de aardbol heeft verspreid : van Australië en Tasmanië (waar die als een pest wordt beschouwd) tot China, Europa en Ethiopië aan toe.

Of het er nu op regent of niet, zo eind september zie ik altijd dat de schijven wat beginnen te rimpelen en slapper worden. Nog wat later krijgen ze een wat paarse tint en hangt de cactus over de rand van de pot of plat op de grond. Zo maakt hij zich klaar voor de winter. Regen, sneeuw of vorst deert hem dus niet en in het voorjaar als het weer wat beter wordt, dan lijken de schijven zich weer op te vullen. Al gauw zie ik dan de eerste aanzetten van de bloemknoppen en nieuwe schijven weer verschijnen en kunnen we weer genieten van de bloemen.

Na de bloei verschijnen meestal wel wat vruchtjes die als ze rijp zijn best zoet smaken. Niet dat je er echt een maal aan hebt, maar wel een keer leuk om te proeven. Wel oppassen voor de glochiden natuurlijk! Meestal laat ik deze vijgjes gewoon aan de cactus zitten totdat ze er af vallen en dit jaar zag ik

voor het eerst spontaan zaailingen opkomen in de pot. Niet dat ik er iets bijzonders mee ga doen, maar ik ben wel benieuwd of ze de winter overleven. Zoals ik bij onze bijeenkomst al zei, echt een cactus voor een luie kweker!

John Esseling

Wie is Wie

Mijn naam is Kathelijne van Dijk-Geise, ik ben in 1945 geboren in het centrum van Rotterdam, waar je nog behoorlijk veel van het bombardement meekreeg, noodwinkels, loopplanken in plaats van trottoirs en erg veel puin waar je erg leuk in kon spelen.

Toen ik bijna 6 was verhuisden we naar Schiebroek, een buitenwijk van Rotterdam in de weilanden, eigenlijk meer een dorp. We hadden een huis met een tuin en mijn moeder was dol op tuinieren en op de natuur, dus een gedeelte van de tuin werd wilde tuin, toen nog iets heel bijzonders. Na de

M.M.S volgde ik de opleiding voor lerares bij het nijverheidsonderwijs voor de vakken tekenen en stof-versieren.

Toen ik Coert leerde kennen en ik bij hem thuis kwam bleek dat hij op het balkon, ze woonden eerste etage, al irissen in een bloembak kweekte en hij een paar cactussen had. Na ons trouwen verhuisde ik naar Utrecht waar we op de Catharijnesingel een verdieping betrokken en daar verschenen op een groot balkon de eerste cactussen naast die Coert al van huis meegenomen had en het werden er steeds meer.

's Zomers stonden ze in het zinken gootje op het balkon en 's winters gingen ze voor een raam op een rommelkamertje. Bij elke verhuizing eerst in Utrecht, daarna naar Lunteren werden dat er steeds meer, tot in Lunteren tenslotte de eerste kas van éénruiters werd gebouwd en Coert lid van Succulenta werd. Hoewel het dus eigenlijk zijn hobby was deed ik er altijd graag aan mee omdat ik de cactussen en meer nog de verplanten erg leuk vond en dat is altijd zo gebleven.

Intussen was ik part-time aan het werk gegaan in het huishoudonderwijs, eerst in Huizen, later in Barneveld en tenslotte in Wageningen en één van de leukere dingen van de hobby was dat je de planten ook mooi kon tekenen. Na

onze verhuizing naar Overberg breidde de verzameling zich steeds meer uit en het meeverhuisde kasje werd daar vergroot neergezet.

Nadat we binnen Overberg een nieuw stekje gevonden hadden en daarheen verhuisd waren kwam er een dip in de hobby, bij de verhuizing waren alle planten gestolen, de kas hebben we toen ook maar achtergelaten.

Maar op de nieuwe plek konden we het toch niet laten en werd er na enige jaren toch weer een klein kasje aangeschaft. Coert bouwde weer een cactusverzameling op terwijl ik steeds meer mee ging doen en ook aardigheid in de vetplanten begon te krijgen. Geleidelijk ging ik mee naar Succulenta, kocht ik vooral bij afdelingsuitjes en het reisje er dan wat vetplanten bij, en begon tegen de kas aan met een overdekt koud gedeelte welke hobby later ook nog werd uitgebreid met rotsplanten.

Zo werd het uiteindelijk na ons pensioen zelfs meer dan een leuke dagbesteding, iets wat je toch wel een begeesterde passie voor al deze planten kan noemen.

Kathelijne van Dijk-Geise

Voor u gelezen

Het clubblad van The Royal Horticultural Society (RHS) **The Garden** besteedt met enige regelmaat aandacht aan succulenten, uiteenlopend van succulenten als kamerplant, met succulenten gevulde schalen en bakjes tot het bezoeken van tuinen met cactussen.

Eén van de vaste artikelen in The Garden is 'House plants, waarin Jane Perrone kort aparte planten voorstelt die geschikt zijn als kamerplant en wordt er een beschrijving bijgegeven hoe de planten te kweken. In januari 2021 is het de beurt aan *Sanseveria masoniana* en een maand later aan *Hoya kerrii*. Ik moet vooraf eerlijk zeggen dat het goede stukjes zijn, de verhalen over herkomst en grootte kloppen en de kweekaanwijzingen zijn duidelijk.

Jane Perrone stelt in het januarinumnummer 2021 van The Garden *Sanseveria masoniana* voor. Ik denk dat iedereen de plant wel een keer heeft zien staan in de succulentenhoek in het tuincentrum: een zo'n 30-40 cm hoog langwerpige plat blad in een potje, veelal met de cultivarnaam Victoria. Het blad heeft wel wat weg van het slaghout bij cricket. Er staat in het

tuincentrum niet bij dat de plant rhizomen vormt en deze spoedig uit zijn potje groeit. Jane geeft dat wel aan. De bladeren kunnen 1 meter hoog en 20 cm breed worden. *S. masoniana* komt oorspronkelijk voor in de Democratische Republiek Congo, Burundi en Rwanda. De plant houdt van schaduw. Het beste is om de plant, net als andere sanseveria's, op te planten in een luchtig medium dat weinig water vasthoudt, dus met fijn grind, bims of perliet. In de winterdag wordt de plant bijna geheel droog gehouden. In de groeiperiode, onze zomer, moet je ook terughoudend watergeven.

Sanseveria masoniana

Hoya kerrii

Hoya kerrii is bij de gemiddelde tuincentrumbezoeker beter bekend als hartjesplant. De planten worden, met name rond valentijnsdag, verkocht als een hartvormig blad in een potje. Als je geduld hebt vormt de plant, dat ene blad, een stengel met meerdere bladeren. Het geslacht *Hoya* is meer dan deze curiositeit. Tussen 1984 en 1990 maakten Huibrecht en Ruurd van Donkelaar onder de naam 'Institute for Protection and propagation of Succulent plants' acht afleveringen van het tijdschrift 'Hoya'. Het tijdschrift was gewijd aan epifytische planten, in het bijzonder aan de geslachten *Hoya* en *Dischidia* (Asclepiadaceae). Het blad werd met de grootste zorg en aandacht en met de

hand gemaakt. Op de laatste nummers na zaten er met de hand ingeplakte echte foto's in het tijdschrift. Ruurd van Donkelaar heeft de tijdschriften gedigitaliseerd, zodat ze nu voor iedereen gratis toegankelijk zijn: <http://www.ruurdvandonkelaar.nl/publicaties/>. Een aanrader!

Peter Knippels

Contributie 2023

De contributie 2023 bedraagt € 25 en € 12,50 voor gezinsleden en kan op de februaribijeenkomst contant betaald worden.

Als dat niet lukt kan het bedrag tot uiterlijk 23 februari overgemaakt worden op rekeningnummer NL42 INGB 0007 4090 94 ten name van Succulenta afd. Wageningen e.o.

Na 23 februari zal de penningmeester de rekening opheffen. Graag dan ook het rekeningnummer uit je bankcontacten verwijderen.

Activiteitenkalender

Vetgedrukte tekst heeft betrekking op activiteiten van onze eigen afdeling. Meer informatie over landelijke activiteiten is te vinden in het verenigingsnieuws van Succulenta.

9 februari: lezing door Frans Mommers over Mexico

9 maart: ALV en extra verloting planten Elly van Die

1 april: open dag bij Ubink

13 april: Lezing door Andre van Zuijlen over Argentinië – deel 2

22 april: deelname exotische plantenbeurs in Oosterbeek

3 mei: reisje

Kopij gevraagd: kopij voor het aprilnummer van Xerophyta graag uiterlijk 31 maart inleveren.

Contact

Chris Geris, tel: 0318-417319, email: chrisgeris@planet.nl

Lidmaatschap

Contributie afd. Wageningen e.o.: € 25, gezinsleden € 12,50 en jeugdleden € 10 per jaar.

Vergaderlocatie

Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp"
Floralaan 20/B te Wageningen. Tel.: 0317-411601

Omslagfoto: Huernia pillansii